nieuws

Varkenskop sterk veranderd op 100 jaar tijd

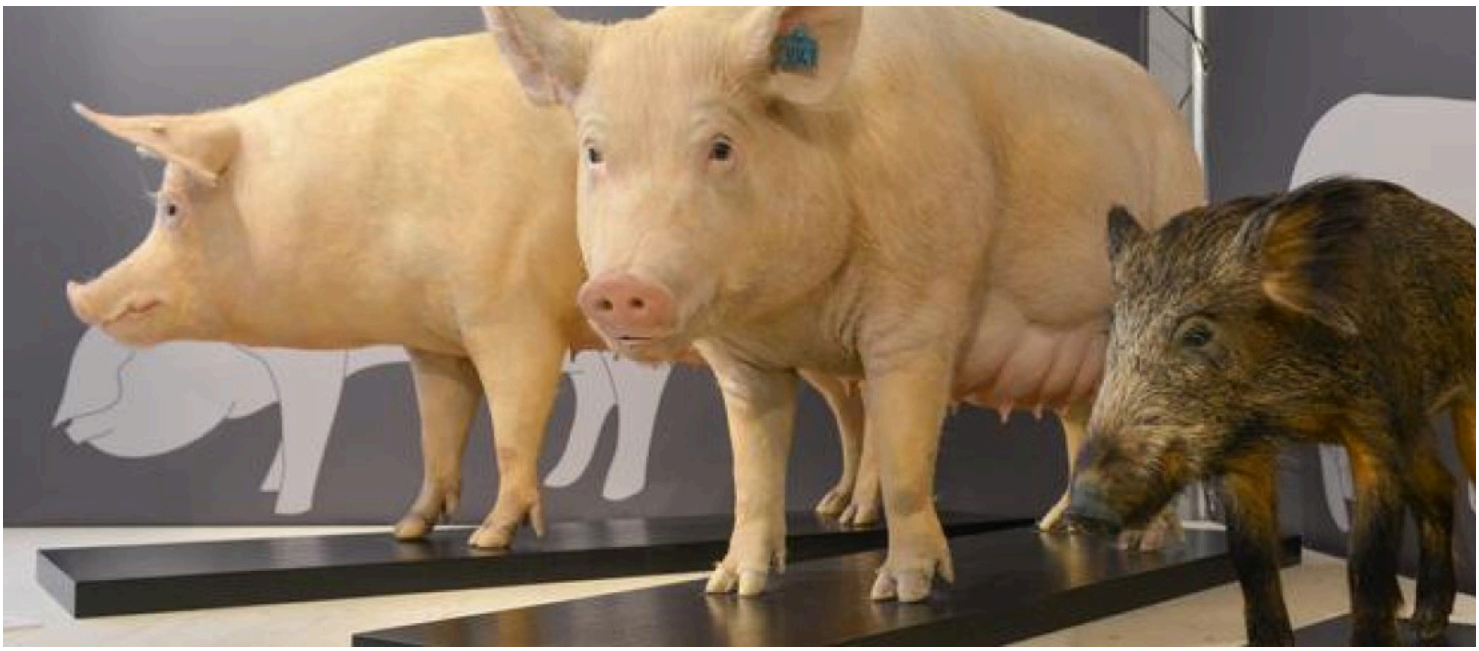
nieuws

Korte snuiten en een plat profiel: in slechts 100 jaar tijd is de schedel van gedomesticeerde varkens sterk veranderd. Zo blijkt uit een recent onderzoek uit Duitsland. Evolutie is normaal een proces van honderdduizenden jaren, maar gerichte fokprogramma's hebben de soort op slechts een eeuw tijd aanzienlijk veranderd.

16 FEBRUARI 2025

Ruben De Keyzer

Lees meer over:
varken

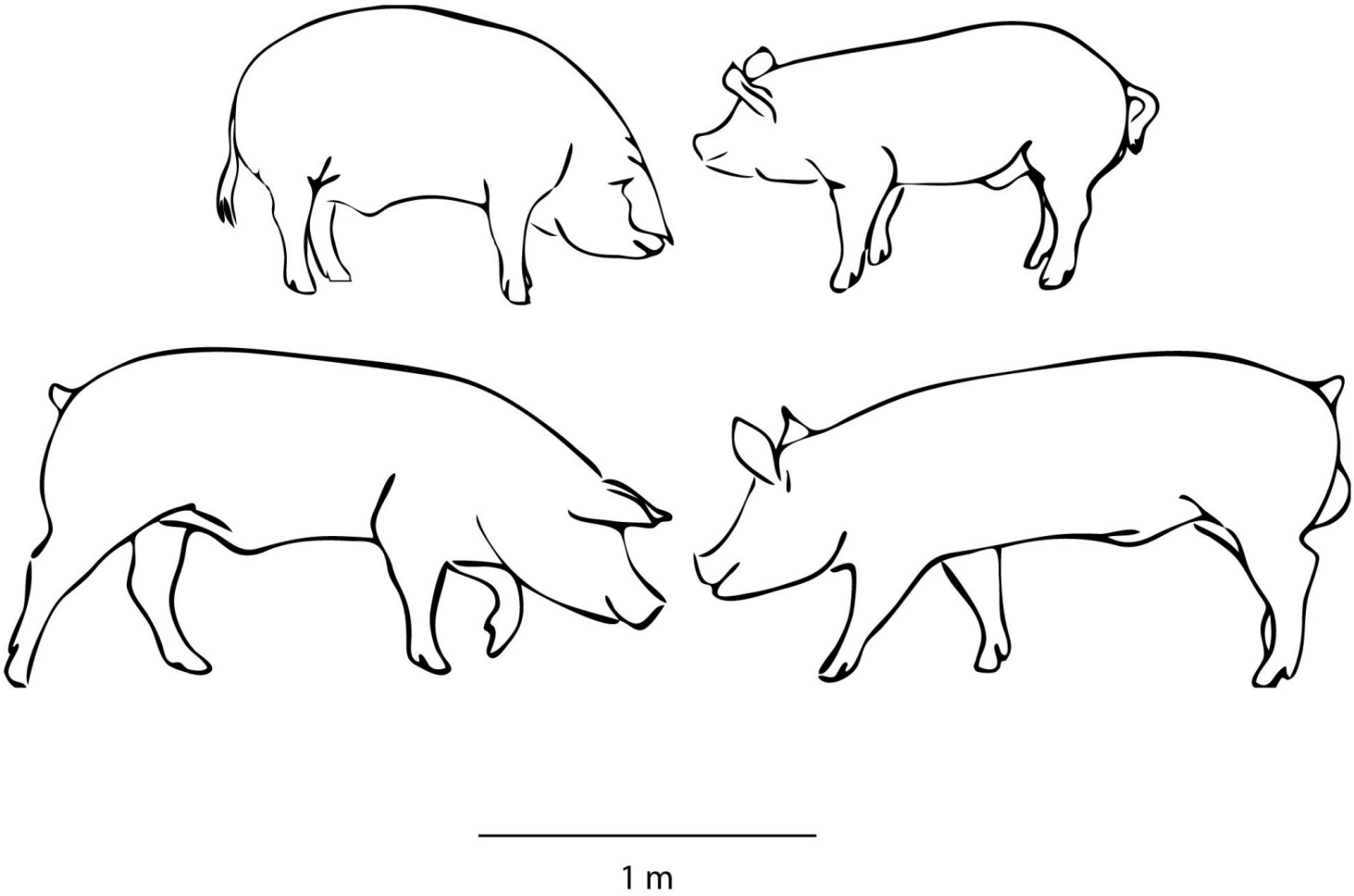
De varkensrassen die we kweken en eten, hadden in het verleden meer weg van wilde zwijnen. Het varken had vroeger zwartbruine borstelharen, een kleinere bouw en een spitse snuit, en toont dus aanzienlijke verschillen tegenover het directe nageslacht. Volgens een team van de Martin Luther Universiteit Halle-Wittenberg (MLU) is dit waarschijnlijk te wijten aan nieuwe fokpraktijken aan het begin van de 20e eeuw. De onderzoekers analyseerden 3D-scans van 135 schedels van wilde zwijnen en tamme varkens uit het begin van de 20e en 21e eeuw. Verrassend genoeg kunnen dezelfde effecten zelfs worden waargenomen bij soorten die apart werden gehouden.

Selectief fokken

Nochtans is de veehouderij niet nieuw. De veehouderij is zo'n 15.000 jaar oud, en de eerste sporen van gedomesticeerde varkens in Europa dateren van 8.000 jaar geleden. Maar in het verleden waren fokprogramma's lang niet zo gericht. "De vraag naar varkensvlees in Duitsland steeg aanzienlijk aan het begin van de 20e eeuw en fokkers werden aangemoedigd om hun dieren te optimaliseren. Ze moesten snel groeien, goed vlees leveren en vruchtbaar zijn", legt Dr. Renate Schafberg, hoofd van de huisdierencollectie aan het MLU, uit. Voor het huidige onderzoek analyseerden zij en dr. Ashleigh Haruda van de Universiteit van Oxford 135 schedels van drie verschillende rassen: Deutsches Edelschwein, Deutsches Landschwein en wilde zwijnen, die als controlegroep fungeerden. De oudste schedels kwamen uit het begin van de twintigste eeuw, anderen waren slechts een paar jaar oud.

Zelfs binnen dit korte tijdbestek, vertoonden de twee tamme varkensrassen significante veranderingen: de snuiten van de dieren werden aanzienlijk korter en platter, terwijl de schedels van de modernere dieren niet langer een licht naar buiten gebogen voorhoofd hadden. "We hadden niet verwacht dat er binnen een tijdsbestek van slechts 100 jaar zulke uitgesproken verschillen zouden optreden", zegt Schafberg. Opmerkelijk genoeg ondergingen beide tamme varkensrassen dezelfde veranderingen, ondanks het feit dat ze apart werden gehouden. "Deze veranderingen traden op ondanks het feit dat fokkers de dieren niet specifiek

selecteerden op hun schedelvorm, omdat deze eigenschap niet belangrijk was voor het fokken. In plaats daarvan lijken de veranderingen een onbedoeld gevolg te zijn van het selecteren op de gewenste eigenschappen", zegt Schafberg.

Silhouetten van volwassen mannetjes van twee gedomesticeerde varkensstammen rond 1920 (boven), en van 2015 (onder). Deutsches veredeltes Landschwein/Deutsche Landrasse (links), Deutsches Edelschwein (rechts). Let op het verschil in oriëntatie van de oren en staarten (moderne staarten zijn gecoupeerd) en de lichaamsbouw. Foto: Evolution under intensive industrial breeding: skull size and shape comparison between historic and modern pig lineages. Schets door R. Schafberg

Sneller dan Darwin voor mogelijk hield

Een andere reden voor de veranderingen zou gerelateerd kunnen zijn aan veranderingen in het dieet van de dieren. Voeding beïnvloedt de groei en ontwikkeling van een dier, en speelt dus ook een cruciale rol binnen de veehouderij. Tegenwoordig krijgen varkens voornamelijk eiwitrijk voer in hun trog. Hoewel varkens net als mensen omnivoren zijn, bestaat hun dieet vooral uit granen, soja of maïs. Dit kan mede de verandering in hun schedels verklaren. De schedels van wilde zwijnen, die omnivoren zijn gebleven, hebben zulke veranderingen niet ondergaan.
De bevindingen tonen aan hoe sterk de mens de evolutie van dieren kan beïnvloeden. "Charles Darwin ging ervan uit dat er lange perioden - miljoenen jaren - nodig zijn om grote veranderingen te laten plaatsvinden. Ons werk bewijst eens te meer dat de mens dit proces enorm kan versnellen door selectief te fokken", zegt co-auteur Dr. Frank Steinheimer, hoofd van het Centraal Repositorium van Natuurwetenschappelijke Collecties aan het MLU.
Lees de volledige studie hier.

Bron: Royal Society Open Science

Beeld: Uni Halle / Markus Scholz

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada